

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/186/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116205539
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7116205539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu Y. W., nar. XX.X.XXXX, bytom S.Š., H. XX, zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, Košice, Floriánska 16, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 24C/59/2016-165 z 18.12.2018 Okresného súdu Košice I

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti, v ktorej žalovaná bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 5.000,-€ v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách prvoinštančného konania.

M e n í rozsudok v prevyšujúcej napadnutej vyhovujúcej časti tak, že žalobu v tejto časti zamietla.

Priznáva žalobcovi proti neúspešnej žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplataenie sumy 19.100 € s príslušenstvom titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom.

2. Súd prvej inštancie medzitýmny rozsudkom 24C/59/2016-57 z 18.5.2017 rozhodol, že základ nároku žalobcu je dôvodný.

3. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplataenia sumy 19.100 € s prísl. ako náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom tvrdiac, že prokuratorka Okresného prokuratúry Košice II proti nemu podala návrh na vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov podľa ust. § 8 zákona č. 101/2010 Z.z. a toto konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp.zn. 24C/10/2014 po späťvzatí návrhu bolo zastavené, pričom mu spôsobilo množstvo problémov nielen medzi najbližšími priateľmi a známymi, ale odsudzovali ho aj úplne neznámi ľudia pre existenciu údajných veľkých majetkov získaných z nepoctivých zdrojov, keď nesprávny úradný postup okresnej prokuratúry videl v tom, že táto vychádzala z predpokladov a tvrdení, ktorých úplnosť a pravdivosť si žiadnym spôsobom neoverila a nezistila ani tú skutočnosť, že má zrušené BSM, a preto nesprávne matematicky započítala aj také majetky, na ktoré prihladať v žiadnom prípade nemala a do svojich výpočtov zahrnula napr. aj vkladnú knižku syna, resp. podiely v obchodných spoločnostiach, a preto si uplatnil nárok na náhradu škody, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy. Vzal do úvahy obranu žalovanej,

ktorá nárok žalobcu neuznala ani čo do základu, ani čo do výšky a mala za to, že štát sa prostredníctvom konania Okresnej prokuratúry Košice vo vzťahu k žalobcovi nezákonného úradného postupu nedopustil a prokuratúra postupovala v súlade so zákonom č. 101/2010 Z.z. a pri existencii podozrenia, že majetok žalobcu nezodpovedá jeho príjmom, tento navyše zatajil, že jeho bezpodielové spoluvlastníctvo s manželkou bolo zrušené v roku 2010. Zo spisu Okresného súdu Košice II sp.zn. 24C/10/2014 zistil, že okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podal dňa 22.1.2014 proti žalobcovi a jeho manželke žalobu, ktorou sa domáhal určenia, že hodnota majetku v sume 130.346,32 €, ktorá presahuje o 1.500 násobok minimálnej mzdy preukázateľné príjmy žalobcu a jeho manželky pochádza z nelegálnych príjmov a prepadá v prospech štátu, pričom po zistení, že rozsudkom z dňa 3.3.2010 bezpodielové spoluvlastníctvo žalobcu a jeho manželky Q. W. bolo zrušené, podaním zo dňa 18.12.2014 prokuratúra vzala návrh na začatie konania späť a uznesením z dňa 26.1.2015 konanie bolo zastavené. Podrobne ďalej reprodukoval zistenia zo spisu Okresnej prokuratúry Košice II sp.zn. Pc 103/2012, obsahujúceho okrem iného aj zápisnice o podaní vysvetlenia žalobcu a jeho manželky. Citoval § 1 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. f/, § 9 ods. 1,2 a § 17 ods. 1,2 zákona č. 514/2003 Z.z. a otázku, či sa prokuratúra v danej veci dopustila nesprávneho úradného postupu skúmal aj z hľadiska ustanovení zákona č. 101/2010 Z.z. o preukazovaní pôvodu majetku v spojení so zákonom č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre. Citoval preto § 1, § 4 ods. 1 až 5, § 6 ods. 1,2, § 7 ods. 1,2, § 9 ods. 1 a § 11 ods. 2, 4 zákona č. 101/2010 Z.z. a ďalej § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. d/, § 37 ods. 3, 4 a § 37a zákona č. 153/2001 Z.z. a za nesporné pokladal, že prokuratúra podala proti žalobcovi na súd návrh na začatie konania o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov, a teda vychádzala zo záveru, že hodnota majetku žalobcu presahuje najmenej o 1500 násobok minimálnej mzdy preukázateľné príjmy, keď nesporne po zistení, že bezpodielové spoluvlastníctvo žalobcu bolo zrušené, od 31.3.2010 došlo k späťvzatiu návrhu, pretože existencia BSM mala zásadný vplyv na výpočet, či majetok žalobcu je najmenej o 1500 násobok minimálnej mzdy vyšší ako jeho preukázateľné príjmy. Nestotožnil sa argumentáciou žalovanej, že nevedomosť prokuratúry o skutočnosti zrušenia BSM bola zapríčinená výlučne žalobcom, jeho nečinnosťou a nedostatočným vysvetlením. Vytkol postup prokuratúry, ktorá žiadosť o podanie vysvetlenia neformulovala v súlade s citáciou zákona § 7 ods. 2 a nijakým spôsobom žalobcovi nezrejmla, aký jeho majetok je uvedený v podnete finančnej polície, t.j. aký majetok je predmetom preverovania a prokuratúra nevyužila ani priebeh podania vysvetlenia zo strany žalobcu a prijala len jeho krátke vyjadrenie a prezentáciu, že majetok nadobudol legálne a neboli mu kladené žiadne otázky vo vzťahu k existencii BSM alebo inej skutočnosti. Pritom práve existencia BSM mala v danom prípade zásadný vplyv na vyslovenie záveru, či majetok žalobcu je najmenej o 1500 násobok minimálnej mzdy vyšší, ako jeho preukázateľné príjmy, keď prokurátor v konaní pred súdom podľa § 9 ods. 1 zákona o preukazovaní pôvodu majetku nesie dôkazné bremeno. Prokuratúra tak bez dostatočných podkladov automaticky vychádzala z predpokladu, že BSM žalobcu nebolo zrušené, o čom svedčí aj jej podanie zo dňa 20.8.2012, ktorým žiadala finančnú políciu o doplnenie podnetu a konštatovala, že je zrejme, že žalobca a jeho manželka majú bezpodielové spoluvlastníctvo. Prokuratúra pritom v zmysle zákona má vytvorené všetky predpoklady na to, aby pre potreby takéhoto konania si zabezpečila všetky podklady a preverovaná osoba ako laik nemôže, resp. nemusí mať vedomosť o tom, že práve otázka existencie BSM má zásadný vplyv na výpočet sporného majetku. Prokuratúra sa teda dopustila nesprávneho úradného postupu, pokiaľ ešte v štádiu pred podaním návrhu na začatie konania nevykonala žiaden úkon v rámci svojich široko koncipovaných zákonných prostriedkov smerujúci k zisteniu, či BSM žalobcu bolo zrušené alebo stále trvá. Bol toho názoru, že žalobcovi vznikla nemajetková ujma v príčinnej súvislosti so začatím súdneho konania a ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či zároveň vznikla škoda. Začatie predmetného súdneho konania bolo nepochybne spôsobilé zasiahnuť do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a v demokratickom a právnom štáte nemôže podľa neho nastať situácia, kedy štát voči určitej osobe vedie súdne konanie, ktoré sa skončí jeho zastavením z dôvodu pochybenia štátu, pričom takejto osobe napriek vystaveniu medializácie a stresu by nebolo priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy. Dospel k názoru, že základ nároku žalobcu na náhradu majetkovej ujmy je dôvodný a po citácii § 214 ods. 1,2 CSP aj s prihliadnutím na stanoviská strán vo veci rozhodol medzityýmym rozsudkom.

4. Krajský súd v Košiciach, rozhodujúci o odvolaní žalovanej rozsudkom 2Co/402/2017-104 z 31.5.2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie z 18.5.2017. Mal za to, že výklad súdu prvej inštancie v prejednávanej veci bol uskutočnený ústavne konformným spôsobom, predpokladaným aj samotným textom zákona č. 101/2010 Z.z. a že dospel k správneému záveru, že žalovaná žalobcovi zodpovedá za vzniknutú škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom ústiacim do späťvzatiu návrhu a zastavenia

konania vedeného pod sp.zn. 24C/10/2014 pred Okresným súdom Košice II, v ktorom išlo o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov podľa zákona o preukazovaní pôvodu majetku.

5. Súd prvej inštancie ďalším rozsudkom 24C/59/2016-165 z 18.12.2018 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 21.12.2015 až do zaplataenia, a to v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100 %.

6. Zrekapituloval doterajší priebeh konania, poukázal na vydanie medzitýmneho rozsudku a zdôraznil presvedčenie, že začatie konania o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov má v podstate porovnateľný charakter ako začatie trestného stíhania a predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, že spôsobuje negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca a že dôsledkom zastavenia takéhoto súdneho konania je nutnosť pozerat' na fyzickú osobu ako na nevinného, avšak už samotný fakt začatia takéhoto konania musí byť pre každého žalovaného záťažou. Bol toho názoru, že primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je satisfakčná funkcia, čo znamená primerané a s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Po nadobudnutí právoplatnosti medzitýmneho rozsudku preto vykonal dokazovanie vo vzťahu k zisteniu miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť žalobcu v spoločnosti a zaoberal sa dopadom nesprávneho úradného postupu orgánu štátu do jeho osobnostnej sféry v zmysle kritérií vymedzených v ust. § 17 ods. 3 citovaného zákona. Pokladal za nesporné, že o prípade žalobcu informovali médiá, konkrétne denník Korzár Košice, denníky Sme a MF Dnes, ako aj Košice Dnes. Podrobne reprodukoval obsah výpovede žalobcu, výpovede jeho manželky Q. W., ktorú prevzal z konania vedeného pod sp.zn. 38C/86/2016, v ktorom si uplatňovala obdobný nárok za totožných skutkových okolností a reprodukoval aj obsah výpovedí svedkov B. S. a V. V.. Pri posudzovaní miery, akou bola v dôsledku súdneho konania znížená dôstojnosť a vážnosť osoby žalobcu v spoločnosti vychádzal z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v osobnom, rodinnom, spoločenskom a pracovnom prostredí žalobcu a ako táto vyplynula z výpovedí jeho blízkych rodinných príslušníkov (manželky), resp. z výpovedí jeho priateľov a známych. Títo zhodne uviedli, že kauza mala zásadný vplyv na ich život, že ju ťažko znášali a zníženie spoločenského postavenia žalobcu sa prejavilo navonok v pochybnostiach verejnosti, známych i priateľov vo vzťahu k jeho čestnosti a bezúhonnosti a žalobca a jeho blízka rodina museli čeliť spoločensky nepríjemným situáciám a nepríjemným otázkam, pochybovačným pohľadom a čelili neistote, úzkosti a frustrácii. Tento tlak vyústil vo vážny krok a to zmenu bydliska, kedy žalobca s rodinou sa odsťahovali z Košíc. Kauza teda zasiahla do mimoriadne citlivej oblasti života žalobcu, jeho občianskej bezúhonnosti, cti a vážnosti a jeho profesijnej - podnikateľskej činnosti, nakoľko bol v rozpore so skutočnosťou označený za páchatel'a protiprávnej činnosti - nelegálneho nadobudnutia majetku, ktorá je všeobecne považovaná za protispoločenskú a nemorálnu a spoločnosťou odsudzovaná. Za ďalšiu veľmi významnú skutočnosť, spôsobilú výrazne ovplyvniť následky súvisiace s predmetným zásahom označil medializáciu celého prípadu. Na túto poukázal v súvislosti s hodnotením, ako mohli kauzu a osobu žalobcu vnímať ľudia z bezprostredného aj širšieho okolia. S prihliadnutím na námietku žalovanej, ktorá poukazovala na prelínanie sa súdneho konania vo veci preukazovania pôvodu majetku s trestným stíhaním žalobcu, ktorý bol aj vo väzbe od januára 2014 do júla 2015 mal za to, že začatie, resp. vedenie ďalšieho trestného stíhania pre obvinenie zo spáchania ďalšieho skutku nesporne predstavovalo ďalší negatívny zásah do osobnostnej sféry človeka - žalobcu. Upozornil, že za takejto situácie nie je možné s istotou rozlíšiť, resp. vyšpecifikovať, či len v dôsledku začatia trestného stíhania, či výkonu väzby alebo len v dôsledku začatia súdneho konania vo veci preukazovania pôvodu majetku alebo či súbežne kumulatívne v dôsledku oboch týchto titulov došlo k negatívnemu zásahu. Tá skutočnosť, že nie je možné rozlíšiť, resp. špecifikovať tieto zásahy, nemôže podľa neho automaticky viesť k záveru, že ak sa štát dopustil voči žalobcovi nesprávneho úradného postupu vedením nezákonného súdneho konania o preukazovaní pôvodu jeho majetku a súbežne voči nemu bolo začaté aj trestné stíhanie to nevylučuje zodpovednosť štátu za oba tieto zásahy. Prijatie argumentácie žalovanej by viedlo k absurdnému a neprijateľnému záveru, v zmysle ktorého by súdom bolo možné zamietnuť aj žalobu v konaní o náhradu škody uplatnenej titulom nezákonného trestného stíhania alebo aj žalobu o náhradu škody uplatnenej titulom nesprávneho úradného postupu len preto, že nie je možné ustáliť príčinnú súvislosť medzi tvrdenou nemajetkovou ujmovou a trestným stíhaním, resp. väzbou a dôsledkom konania o preukazovaní pôvodu majetku. Ku možnostiam vnímania svedkov dvoch odlišných typov konania za všeobecne známe označil, že laická verejnosť nerozlišuje rozdielne nuansy jednotlivých konaní a hoci konanie o preukazovaní pôvodu majetku je civilným konaním, svojou podstatou a charakterom vykazuje

obdobné znaky, ako začatie trestného stíhania a je preto prirodzené, že ak bol žalobca označený za páchatela protiprávnej činnosti - nelegálneho nadobudnutia majetku, verejnosť rovnako ako svedkovia mohli nadobudnúť dojem, že je vlastne trestne stíhaný. Dospel preto k záveru, že priznanie peňažného zadosťučinenia vo výške 15.000 € je primerané a rešpektuje aj zákonom stanovený limit (§ 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.), podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2006 Z.z.). Nakoľko výška náhrady nemajetkovej ujmy by mala korešpondovať so životnou úrovňou obyvateľstva, ako aj s čiastkami, ktoré sú v tom - ktorom štáte vyplácané ako odškodnenie z titulu rôznej ujmy, poukázal aj na viaceré prípady právoplatne skončených vecí, kedy z dôvodu nezákonného trestného stíhania bola poškodeným priznaná nemajetková ujma a tieto konania aj špecifikoval označeniami rozhodujúcich súdov a spisovými značkami. O úrokoch z omeškania rozhodol podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ako aj podľa § 517 ods. 1,2 Obč.zák. a § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z.. Považoval za nesporné, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 23.10.2015 a po oznámení žalovanej, že jeho nárok neuznáva sa táto dostala do omeškania nasledujúcim dňom, a preto úroky z omeškania vo výške vyplývajúcej z právneho predpisu priznal od 21.12.2015.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v konaní, v ktorom rozhodnutie o výške plnenia bolo závislé od úvahy súdu priznal žalobcovi náhradu trov v rozsahu 100 %.

8. Rozsudok v jeho vyhovujúcej časti napadla včas podaným odvolaním žalovaná uplatniac pritom odvolací dôvod upravený v § 365 ods. 1 písm. h/ CSP a žalobu v celom rozsahu navrhla zamietnuť. Mala za to, že súdom vypočítaní svedkovia nepotvrdili tvrdenia žalobcu o závažnosti ujmy, resp. následkov civilného súdneho konania o preukazovaní pôvodu majetku v živote žalobcu a z ich výpovedí nesporne vyplynulo len to, že na nich a na ich vzťahy so žalobcom malo negatívny vplyv najmä jeho trestné stíhanie, vrátane väzby. Konanie o preukazovaní pôvodu majetku teda nemalo taký negatívny vplyv na vnímanie žalobcu zo strany jeho okolia, súkromného alebo pracovného prostredia a u blízkych osôb a dlhoročných priateľov požíval žalobca stále dôveru. Vytkla konajúcemu súdu, že sa náležitým spôsobom nevysporiadal ani s jej námietkou, že žalobcom tvrdenú medializáciu prípadu nie je možné dávať na jej ťarchu a zodpovednosť za obsah článku má vydavateľ, resp. majiteľ. Ak bol žalobca vnímaný okolím negatívne, je to významnou mierou spôsobené chybným vnímaním okolia žalobcu, ktorému nie je princíp prezumpcie neviny dostatočne vlastný. V súvislosti s priznanými úrokmi z omeškania poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.10.2018 sp. zn. 7Cdo/100/2017, z ktorého vyplýva, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia.

9. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiadal s argumentáciou žalovanej a jeho rozhodnutie obsahuje 25 strán právneho textu s dôrazom na zákonné náležitosti rozsudku a vykonané hodnotenie dôkazov nemožno pokladať za svojvoľné. Z výpovedí svedkov, ako aj jeho manželky vyplynulo, že títo sa o predmetnej veci tvoriacej základ sporu dozvedeli z novin a pritom médiá riešili preukazovanie pôvodu majetku a nie jeho trestné stíhanie. Práve neutíchajúci záujem známych, ale aj neznámych osôb o jeho rodinu vyvolal napokon útek z Košíc a tým aj zanechanie doterajšieho života, čo rozhodne nebolo ľahké.

10. Žalovaná v stanovisku k vyjadreniu žalobcu zotrvala na právnej argumentácii obsiahnutej už v odvolaní.

11. Krajský súd v Košiciach na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 385 ods. 1 CSP prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolania, t.j. v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP (vymedzenom odvolacími dôvodmi a námietkami žalovanej uvedenými v odvolaní) a § 379 CSP spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie je čiastočne dôvodné, preto potvrdil rozsudok v napadnutej vyhovujúcej časti, len pokiaľ žalovaná bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi sumu 5.000 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách prvoinstančného konania a v prevyšujúcej napadnutej vyhovujúcej časti rozsudok prvoinstančného súdu zmenil tak, že žalobu zamietol. Na prejednanie odvolania pojednávanie pre rozhodnutie nebolo nutné nariadiť, keď nebolo nevyhnutné zopakovať alebo

doplniť dokazovanie, keďže odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného v dostatočnom rozsahu súdom prvej inštancie.

12. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené minimálne 5 dní na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 219 ods. 1, 3 CSP).

13. Žalovaná podala odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP , pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa nej vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

14. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

15. Uvedený odvolací dôvod podľa názoru odvolacieho súdu sčasti, pokiaľ ide o priznanú istinu i úroky z omeškania bol naplnený.

16. Už z predchádzajúceho priebehu konania ústiaceho do vydania medzitýmneho rozsudku je zrejmé, že voči žalobcovi (a jeho manželke Q. W.) bolo pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 24C/10/2014 vedené konanie o vyslovenie nadobudnutia majetku z nelegálnych príjmov podľa ust. § 8 zákona č. 101/2010 Z.z. o preukazovaní pôvodu majetku. Výsledkom tohto konania predpokladaným zákonom malo byť ustálenie majetkového rozdielu nadobudnutého z nelegálnych príjmov, ktorý by následne prepadol v prospech štátu. Nie je sporné, že konanie Okresného súdu Košice II sp. zn. 24C/10/2014 bolo zastavené uznesením z 26.1.2015 potom, ako prokurátor Okresnej prokuratúry Košice II podaním z 18.12.2014 svoju žalobu vzal späť.

17. Vznikla tak objektívna zodpovednosť žalovanej za spôsobenú škodu, ktorá je daná bez zreteľa na zavinenie, ktorej sa štát nemôže zbaviť a bolo potrebné rozhodnúť o výške nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie za primeranú sumu peňažného zadosťučinenia pokladal čiastku 15.000 €, ktorá sa však odvolaciemu súdu javí ako neprimerane vysoká.

18. Súd rozhodujúci o priznaní peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy disponuje vždy širokou mierou uváženia a jeho úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadoch upravených v odlišných právnych normách. Je nutné zdôrazniť, že z hľadiska zákonnej úpravy je zodpovednosť štátu v tomto prípade konštruovaná ako objektívna a absolútna. Nakoľko samotný štát v pozícii zákonodarcu má možnosť formulovať kritéria stanovenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, je všeobecnému súdu poskytnutý široký autonómny priestor na realizáciu jeho voľnej úvahy. Pri rozhodovaní o tomto type nároku je potrebné prihliadať na osobu poškodeného, prostredie, v ktorom žil a pôsobil, vrátane zabezpečenia starostlivosti o maloleté deti, na závažnosť hroziacej ujmy - stratu majetku a okolnosti, za ktorých k zásahu došlo a zohľadniť aj závažnosť následkov, ktoré poškodenému vznikli v súkromnom živote a pri zásahoch do jeho psychiky.

19. Aj keď výška zadosťučinenia v peniazoch je predmetom úvahy súdu, táto sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy totiž nesmie byť výsledkom nepreskúmateľnej ľubovôle súdu, vymykajúcej sa akejkoľvek kontrole. Nemožno akceptovať priznávanie neprimeraných, či dokonca tak premrštených súm, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli až k bezdôvodnému obohacovaniu sa, ktoré by pri porovnaní odškodnenia obdobného zásahu s odškodnením zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli iné ujmy na odlišných základných právach (napríklad ujmy na zdraví, či dokonca živote) až bagatelizovať.

20. Najvyšší súd v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 MCdo 15/2012, preto dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v

súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého v prípade, že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania.

21. Krajskému súdu v Košiciach z jeho úradnej činnosti je známe, že manželke žalobcu, Q. W., uplatňujúcej si nároky za rovnakých skutkových a právnych okolností bol rozsudkom Okresného súdu Košice I 38C/86/2016 zo 14.12.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 2Co/54/2019 priznaný nárok na zaplatenie sumy 5.000 €.

22. Hoci súd prvej inštancie mal priestor na uplatnenie svojej voľnej úvahy pri posudzovaní nároku žalobcu, podľa názoru odvolacieho súdu priznaná suma 15.000 € je príliš nadsadená. Čiastka 5.000 € sa mu javí ako primeranejšia, zodpovedajúca povahe zásahu a hroziacej ujme. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, aby na žalobcu malo negatívny účinok len a výlučne jeho trestné stíhanie a aby sa ho civilné konanie o preukazovaní pôvodu majetku nijak negatívne nedotklo, ako to naznačovala žalovaná. Takýto záver by bol príliš zjednodušujúci a nerešpektujúci predpoklad, že konanie, v dôsledku ktorého žalobcovi hrozila významná strata majetku, dozaista je spôsobilé negatívne sa odraziť na prežívaní - psychike každej fyzickej osoby. Na druhej strane je potrebné prisvedčiť odvolateľke, že pri stanovení výšky nároku nemožno prihliadať ako na podstatnú skutočnosť na medializáciu celého prípadu, keďže za obsah článkov zverejnených v tlači nesie zodpovednosť príslušný vydavateľ, čo je tiež dôvodom pre zníženie výšky priznanej sumy. Tá vo výsledku je zhodná so sumou priznanou v inom konaní manželke žalobcu a hoci každá vec je osobitá a neopakovateľná a rôzne osoby mieru zásahov môžu vyhodnocovať odlišne, v tomto prípade s prihliadnutím na totožnosť zásahu a princíp predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, sa priznaná suma odvolaciemu súdu javí ako spravodlivá a vyvážená. Odvolateľka opodstatnene odvolaním napadla aj priznanie úrokov z omeškania.

23. Ust. § 121 ods. 3 Obč.zákonníka považuje úroky z omeškania za príslušenstvo pohľadávky. Keďže predmetná pohľadávka nemohla v tomto (dosiaľ právoplatne neskončenom) súdnom konaní ešte vzniknúť, nebolo možné žalovanú zaviazať na zaplatenie úrokov z omeškania. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty plnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Úroky z omeškania nemôžu teda žalobcovi patriť od 21.12.2015, pretože sa k uvedenému dňu žalovaná nemohla dostať do omeškania, lebo nebolo isté, či vôbec bude povinná náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zaplatiť alebo nie. Takýto záver vyplýva aj z prevažujúcej súdnej praxe (viď. napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 19Co/23/2009 z 25.3.2010, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Co/15/97 z 24.6.1998, či rozsudok NS SR sp.zn. 6Cdo/185/2011 zo 14.3.2012).

24. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP spolu s § 255 ods. 1,2 a § 363 ods. 1 CSP. Žalobcovi bola priznaná plná náhrada trov odvolacieho konania, v ktorom výška plnenia závisela nepochybne od úvahy súdu. Vo veci samej mu bola priznaná časť uplatneného nároku (5.000 €), čomu žalovaná oponovala a nepriznanie nároku žalobcovi na náhradu trov pri zrejmom zásahu do jeho práv by nenapĺňalo satisfakčnú funkciu tohto sporu o priznanie finančného zadosťučinenia.

25. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).